

MARK TWAIN Âdem ile Havva'nın Güncesi

MARK TWAIN
ÂDEM İLE
HAVVA'NIN
GÜNCEŚİ

Can Klasik

Âdem ile Havva'nın Güncesi, Mark Twain

İngilizce aslından çeviren: Selçuk Işık

The Diaries of Adam and Eve

İlk baskı: Harpers and Brothers New York, 1906

Bu çeviride kaynak alınan metin: Harpers and Brothers New York, 1906

© 2021, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2021

6. basım: Aralık 2024, İstanbul

Bu kitabın 6. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Düzeltili: Mert Tokur

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak illüstrasyonu: Nazlı Karaturna

Baskı ve cilt: Yıldız Mücellit Matbaacılık ve Yayıncılık San. Tic. A.Ş.

Maltepe Mah., Gümüşsuyu Cad., Dalgıç Çarşısı, No:3/4

Zeytinburnu/İstanbul, Tel: (212) 613 17 33 Fax: (212) 5013117

Sertifika No: 4605

ISBN 978-975-07-5209-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

MARK TWAIN
ÂDEM İLE
HAVVA'NIN
GÜNCESESİ

ÖYKÜ

İngilizce aslından çeviren

Selçuk Işık

♥can

Mark Twain'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Hadleyburg'ü Yozlařtıran Adam, 2020

İnsan Nedir?, 2022

MARK TWAIN, 1835'te ABD'nin Florida eyaletinde doğdu. Asıl adı Samuel Langhorne Clemens'tir. Babasını çok küçük yaşta kaybeden yazar, okulunu yarıda bırakarak bir basımevinde çalışmak zorunda kaldı. On sekiz yaşına geldiğinde dünyayı keşfetme arzusunda bir genç olarak ABD'nin değişik eyaletlerini gezmeye başladı, bu arada çeşitli matbaalarda çalıştı. Yirmi dört yaşında kaptanlık ehliyetini aldı ve Amerikan İçsavaşı çıkana kadar nehir gezileri düzenleyen gemilerde kaptanlık yaptı. Bazı gezi yazıları ve makaleler yazarak çeşitli eyaletleri dolaştı. 1867'de ilk kitabı *The Celebrated Jumping Frog of Calaveras County*'i (Calaveras İlçesinin Ünlü Sıçrayan Kurbağası) yayımladı. Öksüz ve yaramaz bir çocuğun Mississippi'de geçen maceralarını anlattığı 1875'te yayımlanan *Tom Sawyer'in Maceraları* kitabı çok sevildi. 1885'te yayımlanan *Huckleberry Finn'in Maceraları* da kimilerince Amerikan edebiyatının ilk büyük edebî eseri olarak değerlendirilmiştir. Kariyerinin zirvesinde döneminin en önemli Amerikan ünlüsü olduğu düşünülür. Mark Twain 1910'da Connecticut'ta öldü.

SELÇUK IŞIK, 1986'da Ankara'da doğdu. Liseyi Çanakkale Fen Lisesi'nde okudu. Marmara Üniversitesi İngilizce İşletme Bölümü'nü bitirdi. soL Haber portalında uzun yıllar çevirmenlik yaptı. İlk çevirisi *Almanya'da Sosyalizm* (Ernie Troy) Yazılama Yayınevi'nden 2014'te yayımlandı. Jerome K. Jerome, Paul Anderer, Ernie Troy, Henry David Thoreau, Charles Dickens, Mark Twain gibi yazarların eserlerini dilimize kazandırmıştır.

İçindekiler

Âdem'in Güncesinden Alıntılar	11
Havva'nın Güncesi	27
Âdem'in Güncesinden Alıntı	49
Cennetteki O Gün (Şeytan'ın Güncesinden Pasajlar)	63
Havva Anlatıyor	71
Şeytan'ın Güncesinden	75

ÂDEM'İN GÜNCESİNDEN ALINTILAR

[NOT.— Bir kısmını birkaç yıl önce çevirdiğim bu günlüğü bir arkadaşım eksik haliyle birkaç nüsha basmış, ancak bu nüshalar okurla hiç buluşmamıştı. Zamanla Âdem'in hiyerogliflerini deşifre etmeye devam ettikçe, onun gibi halka mal olmuş birinin okurdan esirgenmemesi gerektiğini anladım.—M. T.]

PAZARTESİ

Bu uzun saçlı yeni yaratık da amma çok ayak altında dolanıyor. Dibimden bir an olsun ayrılmıyor, sürekli peşimde. Bu iş hiç hoşuma gitmiyor; birinin bana eşlik etmesine alışık değilim ki ben. Ne olurdu diğer hayvanlarla kalsaydı.... Bugün hava bulutlu, rüzgâr doğudan esiyor, yağmurda bir güzel ıslanacağız anlaşılır. *Biz mi?* Bu “biz” lafını da nereden çıkardım? Sahi, bu yeni yaratık biz deyip duruyor.

SALI

Tüm azametiyle akan şelaleyi seyre dalıyorum ne zamandır. Buradaki en güzel şey bence. Yeni yaratık ona Niagara Şelalesi diyor. Nedenine aklımın ermeyeceğine eminim. Neymiş efendim, Niagara Şelalesi'ne *benziyor-muş*. Gerekçeye bak; şımarıklığın, aptallığın daniskası bu

yaptığı. Artık hiçbir şeye isim veremez oldum. Yeni yaratık önüne çıkan her şeye daha ben ağzımı açmadan bir isim takıveriyor. Üstelik hep aynı terane: “Şuna benziyor.” Şu dodo¹ mevzusu mesela: Onu bir görenin daha ilk bakışta “dodoya benzediğini” anlayacağını söylüyor, sonra da haliyle o isim kuşa yapışıp kalıyor. Bu konuda kendimi yiyip bitirmekten gına geldi, ama ne yapsam nafile. Dodoymuş! Ben ne kadar dodoya benziyorsam o kuş da ancak o kadar dodoya benziyor.

ÇARŞAMBA

Yağmurdan korunmak için kendime bir barınak yaptım ama şöyle huzurla kafa dinlemek kısmet olmadı. Yeni yaratık çat kapı içeri daldı. Sığınaktan dışarı çıkarmaya çalışınca da, görmesini sağlayan deliklerden yaşlar akıttı, sonra da pençelerinin tersiyle ıslak yanaklarını silip diğer hayvanların huysuzlandıklarında çıkardığına benzer sesler çıkarmaya başladı. Çenesini kapasaydı bari, dur durak bilmeden konuşuyor. Zavallı yaratığa çamur attığımı düşünebilirsiniz, ama hiç öyle bir niyetim yok. Daha önce hiç insan sesi duymadığımdan şu düşsel yalnızlığımın yüce sessizliğini davetsizce bölen her yeni, tuhaf ses kulağımı tırmalıyor. Üstelik bu yeni ses bana o kadar yakın ki, bir bakmışsınız omzumun üstünde bir bakmışsınız kulağımın dibinde, bir o yanımda bir öbür yanımda. Halbuki ben yalnızca az ötemdeki sesleri duymaya alışkınım.

CUMA

İsim takma işi tüm çabalarımın rağmen dolu dizgin devam ediyor. Burası için insanın kulağına hoş gelen, gü-

1. Orijinal metinde de “dodo” olarak bahsedilen bu canlı, dodo ya da Mauritius dodosu olarak bilinen bir kuş türüdür. Güvercingiller familyasına mensup bu tür 17. yüzyıl sonlarına dek Mauritius civarında yaşamış, ardından soyu tükenmiştir. (Y.N.)

zel bir isim bulmuştum: *Cennet Bahçesi*. Gizliden gizliye bu adı kullanmaya devam ediyorum, ama ortalıkta söyleyemiyorum artık. Yeni yaratıksa her yanı ağaçlıkla, kayalıkla, doğal manzarayla kaplı olduğundan bu yerin bahçeye benzer bir yanının olmadığını söylüyor. Parka benziyormuş, hatta parktan başka bir şeye benzemiyormuş. Hal böyle olunca da, bana hiçbir şey sorulmadan yeni bir isim konmuş oldu: *Niagara Şelalesi Parkı*. Bu yaptığı düpedüz zorbalık diye düşünürken o çoktan uyarı levhasını koyuvermişti:

ÇİMLERE BASMAYINIZ

Hayatımın ne tadı ne tuzu kaldı.

CUMARTESİ

Yeni yaratık tıka basa meyve yiyor. Bu gidişle elde avuçta bir şeyimiz kalmayacak. “Biz” çıktı ağzımdan yine. Bu lafını o kadar duydum ki benim de dilime dolandı, ne yapayım. Bu sabah amma da sis var. Şahsen sisli havada dışarı çıkmam. Yeni yaratık sis falan dinlemeden kendini dışarı atıyor. Havaya aldırmadan çıkıyor, sonra da çamurlu ayaklarla paldır küldür içeri dalıyor. Konuşuyor da konuşuyor. Burası bir zamanlar ne huzurlu, ne sessiz sakin bir yerdi.

PAZAR

Köşeme çekildim. Haftanın bu günü giderek daha can sıkıcı bir hal almaya başlıyor. Geçtiğimiz kasım ayında pazar günlerinin dinlenme günü olmasına karar verildi. Halbuki önceden haftanın altı gününü zaten dinlenmeye ayırıyordum ben. Bu sabah yeni yaratığı toprak parçalarıyla yasak ağaçtan elma düşürmeye çalışırken gördüm.

PAZARTESİ

Yeni yaratık adının Havva olduğunu söylüyor. Pekâlâ, benim için bir mahzuru yok. Yanıma gelmesini istediğimde ona bu isimle seslenmeliymişim. Dibimden ayrılmadığından bunun fuzuli olduğunu söyledim ben de. Bu “fuzuli” lafı çok hoşuna gitmiş olacak ki bana olan saygısı artıverdi; sahiden de saygıyı hak edecek kadar kallavi, sıkı bir kelime bulmuştum ve bol bol kullanmaya değerdi. Yaratık değil bir kadın olduğunu iddia ediyor kendisi. Belki de uyduruyordur, ama öyle olsa da benim için bir şey fark etmez. Tek istediğim kendi başının çaresine bakıp biraz susması.

SALI

Tüm yöreyi berbat isimlerle ve iğrenç levhalarla hallaç pamuğuna çevirdi:

GİRDAP HAVUZU'NA GİDER
KEÇİ ADASI'NA GİDER
RÜZGÂR MAĞARASI'NA GİDER

Müşterisi olsa bu parktan mis gibi sayfiye yeri olacağını söylüyor. “Sayfiye yeri” de onun anlamsız, uydurma laflarından biri işte. Sayfiye yeri de neymiş? En iyisi hiç deşmemek; biri soru sorsa da uzun uzadıya anlatsam diye yanıp tutuşuyor.

CUMA

Şelaleye atlamayayım diye yalvarır oldu şimdi de. İyi de bunun kime ne zararı var? Neymiş, düşündükçe tüyleri diken diken oluyormuş. Nedenini anlamak mümkün değil. Her zaman yaptığım şey oysaki; buz gibi suya dalmanın heyecanı hoşuma gidiyor. Şelaleler tam da bu

işe yarıyor sanırdım. Görebildiğim başka da faydaları olmadı bugüne kadar; öyle ya, bir işe yaramaları gerekiyordu. Dediğine göre tıpkı gergedanlar ve mastodonlar gibi seyredilmek için varlarmış.

Şelaleye fıçıyla girdim, yaranamadım. Varille girdim, olmadı. İncir yaprağından bir kostümle oramı buramı kapatarak girdap ve çağlarcaı yüzüdü. İncir yaprağı darmadağın oldu. Bu kez de taşkınlığımdan şikâyet ede ede başımın etini yedi. Elim kolum bağlandı burada artık. En iyisi buralardan bir süre uzaklaşmak.

CUMARTESİ

Geçen salı gecesi kaçtım, iki gün yol gittikten sonra kendime başka bir barınak inşa edip inzivaya çekileyim dedim, ama izimi ne kadar kaybettirmeye çalıştıysam da evcilleştirip adına kurt dediği bir yaratığın yardımıyla beni gafil avladı. Yanıma gelir gelmez de yine o acınası sesleri çıkarmaya, görmesine yarayan o deliklerden yaşlar dökmeye başladı. Bu seferlik onunla dönmek zorunda kaldım, ama fırsatını bulur bulmaz tekrar göç edeceğim. Saçma sapan şeylerle uğraşılıyor; neymiş efendim, aslan ve kaplanların –yine kendi taktığı isimler tabii– dişlerinin yapısı birbirlerini yemelerini gerektiren cinsten olmasına rağmen neden ot çöple besleniyorlarmış. Bu çok aptalca; çünkü bunun için birbirlerini öldürmeleri gerekirdi ve anladığım kadarıyla bu da şu “ölüm” dedikleri şeyle sonuçlanırdı, ölümse parka henüz ayağını basmamıştı. Bu da büyük talihsizlik bazı açılardan ya, neyse.

PAZAR

Köşeme çekildim.

Kadın erkek ilişkileri hep böylesine karmaşık mıydı? Mark Twain soruyu yanıtlamak için bilinen en eski âşıklara çevirir gözlerini ve Amerikan edebiyatının en samimi aşk hikâyelerinden biri başlar.

Âdem ile Havva kendilerini yeryüzünde bulurlar. Bu yabancı dünyadaki yaşamı ve tuhaf varlıkları tanımaya çalışırken bir de aşk çıkar başlarına. Günümüz gündelik yaşantısının sıkıntılarına pek benzemeseyse de, hayatta kalmak için türlü mücadeleler vermek zorundadırlar. Fakat karşı cinsi anlamak ve birlikteliği sürdürmeye çalışmak onlar için doğada var olmaktan çok daha zorlayıcıdır. Kimi zaman sevdiğinin gönlünü almak, doğada ateş yakmaktan daha uğraştırıcı olabilir.

Twain'in yaşam mücadelesinin başkahramanlarının güncelerinden oluşturduğu öykü, zamanla büyük değişimlere uğrasa da aşkın özünün hâlâ korunduğunun mizahi bir ifadesi.

#klasikklasikler #amerikanklasikler #kadınerekek #ilişkiler #klasik

Kapak tasarımı: Nihal Karatuna

 can

can yayinlari.com | | | | | can yayinlari

Öykü

ISBN 978-975-07-5209-4

9 789750 752094